

III. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

KONKURS NA „ŻYCIORYS WŁASNY ROBOTNIKA”

Z inicjatywą ogłoszenia konkursu na „Życiorys własny robotnika” wystąpił Instytut Socjologii UAM i Komitet Nauk Socjologicznych Polskiej Akademii Nauk w 60 rocznicę pierwszego konkursu tego typu, ogłoszonego przez założyciela Katedry Socjologii Uniwersytetu Poznańskiego — prof. Floriana Znanieckiego.

Celem konkursu było zebranie materiałów naukowych do opracowania dziejów i przeobrażeń w życiu i pracy oraz świadomości członków klasy robotniczej w Polsce. Konkurs był otwarty dla przedstawicieli wszystkich grup społecznych i demograficznych, związanych bezpośrednio lub pośrednio z produkcją.

Prace nad konkursem rozpoczęły się w czerwcu 1981 r. Przygotowana została wtedy odezwa konkursowa przedstawiająca cele imprezy oraz warunki udziału, a także szczegółowa ulotka informacyjna o zakresie tematycznym prac, który najbardziej interesuje organizatorów. Do końca czerwca 1981 r. odezwa została rozsyłana do gazet codziennych w całej Polsce (zarówno do porannych, jak i popołudniowych) oraz do bardziej popularnych tygodników. Tę samą odezwę otrzymały również instancje związkowe na terenie kraju, a w późniejszym terminie przekazaliśmy ją również socjologom większych zakładów pracy.

Pierwsze listy oraz prace napłynęły po tygodniu od rozesłania informacji o konkursie. Prace te nie zawsze spełniały warunki konkursu. Często były to „podaniowe” życiorysy zawierające tylko podstawowe dane o autorze. Tymczasem organizatorom zależało na pracach obszernych, szczegółowych, obejmujących historię całego życia piszącego, jego sukcesy i niepowodzenia, trudności w życiu osobistym i w zakładzie pracy, opisy wydarzeń zachodzących w kraju i stosunek do nich, itp. Nie wszyscy uczestnicy spełnili także warunek wcześniejszego zgłoszenia swojego udziału w konkursie. Wcześniejsze zgłoszenie było o tyle ważne, że pozwoliło korespondencyjnie rozwiązać wiele wątpliwości uczestników, a przede wszystkim dostarczyć jednolity tekst odezwy i ulotki informacyjnej wszystkim potencjalnym autorom.

Początkowo termin składania prac upływał 31 grudnia 1981 r. Jednakże na liczne prośby autorów w pierwszych dniach grudnia zapadła decyzja o przedłużeniu terminu do 15 marca 1982 r. Do momentu zamknięcia konkursu wpłynęło 510 prac o bardzo zróżnicowanym poziomie (od bardzo obszernych, kilkusetstronicowych oprawionych maszynopisów z bogatą dokumentacją do kilkunastu stronicowych rękopisów, często pierwszych życiorysów pisanych przez autorów w ich życiu). Najczęściej prace były podpisane imieniem i nazwiskiem. Niewielu autorów skorzystało z możliwości oznaczenia pracy godłem. Wśród uczestników przeważali ludzie urodzeni do 1930 r. (około 60%), w większości osoby pracujące już w okresie przedwojennym i w czasie okupacji. Najmniej prac nadeszły osoby urodzone po 1945 r., których aktywność zawodowa rozpoczęła się w okresie Polski Ludowej. 85% prac pochodziło od mężczyzn. Pod względem rozmieszczenia terytorialnego z największym odzewem spotkał się konkurs na Śląsku. Z samego Katowickiego wpłynęło 117 prac, a z Wrocławskiego — 50. Na dalszych miejscach uplasowały się

regiony charakteryzujące się także dużym stopniem uprzemysłowienia, a więc Poznańskie — 49 prac, Warszawskie — 47 prac, Krakowskie. — 45 prac, Gdańskie ;— 26, Łódzkie — 20. Około 1/5 prac pochodziła od autorów zamieszkujących 7 dużych miast, tj. Warszawę, Katowice, Gdańsk, Łódź, Kraków, Poznań, Wrocław.

Ze względu na znaczną liczbę nadesłanych prac i ich różny poziom ocena materiałów przebiegała w czterech etapach: 1) od października 1981 r. do połowy maja 1982 r., 2) od połowy maja 1982 r. do połowy czerwca 1982 r., 3) do końca czerwca 1982 r., 4) do .15 lipca 1982 r. Prace oceniała komisja w składzie: Jerzy Heymann, Ewa Kiełczewska, Jerzy Krężlewski, Jacek Leoński, Bolesław Suchocki, Aurelia Szafran, Krzysztof Wawruch. Kierował nią prof. Andrzej Kwilecki. Pierwszy najdłuższy etap miał na celu selekcję materiałów pod kątem spełnienia warunków konkursu oraz wyłonienie tych prac, które należy poddać bliższej analizie. Początkowo planowano przeczytanie każdego pamiętnika przez co najmniej 2 osoby. Jednakże liczny napływ prac zmusił organizatorów do rezygnacji z tego zamierzenia. Schemat oceny obejmował 7 kryteriów: 1) przedstawienie ideałów życiowych, 2) opis środowiska społecznego, 3) opis drogi życiowej, 4) szczerłość, 5) szczegółowość, 6) sprawy robotnicze, 7) wartości literackie. Za każde kryterium autor mógł otrzymać od 0-5 punktów, a więc maksymalna ocena pracy wynosiła 35 punktów.

Do drugiego etapu przeszło 50 prac, które osiągnęły punktację w granicach 28 - 35 punktów. Zostały one poddane ponownemu czytaniu i ocenie przez drugiego członka komisji selekcyjnej według tego samego schematu jak w etapie pierwszym. W przypadkach wątpliwych pracę czytały następne osoby. W efekcie tego do dalszej analizy zakwalifikowano 28 prac poddając je ocenie kolejnego członka komisji. Wśród prac tych nie znalazły się te pamiętniki, które mimo wysokiej oceny punktowej, za kryterium „sprawy robotnicze” uzyskały od 0-2 punktów. Jednocześnie ponownie rozpatrzono sprawę prac ocenionych w pierwszym etapie poniżej górnej punktacji, a więc te pamiętniki, które osiągnęły 24 - 27 punktów. Chciano w ten sposób uniknąć przeoczenia prac wartościowych, co mogło zdarzyć się przy ocenie tylko przez jednego czytającego. Po dyskusji komisja selekcyjna postanowiła przedstawić jury konkursu grupę 21 prac, która jej zdaniem powinna być brana pod uwagę przy rozdzielaniu nagród konkursowych, Jury obradowało w dniach 27 - 29 lipca 1982 r. w następującym składzie: prof. Andrzej Kwilecki (Instytut Socjologii UAM, przewodniczący jury), prof. Kazimierz Doktor (Instytut Filozofii i Socjologii PAN), prof. Zygmunt Dulczewski (Instytut Socjologii UAM), prof. Franciszek Jakubczak (Centrum Pamiętnikarstwa Polskiego, Warszawa), prof. Jolanta Kulpińska (Instytut Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego), prof. Władysław Kwaśniewicz (Instytut Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego), dr Jacek Leoński (Instytut Socjologii UAM, sekretarz jury).

Jury zapoznało się z wszystkimi przedstawionymi pracami i z pisemnymi ocenami materiałów konkursowych. W wyniku tego postanowiło ono rozdzielić nagrody w sposób następujący: I nagroda — Kazimierz Kotecki (Luboń k/Poznań), II nagroda — Antoni Sikorski (Poznań), III nagrody nie przyznano, cztery równorzędne nagrody IV dla: Adama Burdyna (Łódź), Jerzego Maciąga (Głuszycy), Józefa Olszańskiego (Szczecin), Jana Sobali (Okmiany). Przyznano także dziesięć wyróżnień dla następujących osób: Edmund Chmieliński (Kraków), Jerzy Osmenda (Ruda Śląska), Jan Pietrzykowski (Ceków), Mieczysław Płaza (Krosno Odrzańskie), Tadeusz Rozentreter (Dzierżoniów), Czesław Rygalski (Szczecin), Kazimierz Solak (Sosnowiec), Wacław Szumiato (Grudziądz), Stanisław Witos (Płoty) oraz autorki pracy opatrzonej godłem „Pechowa” (Otwock). Przyznano także trzy nagrody specjalne: nagrodę „Expressu Poznańskiego” otrzymał Edmund Łęcki (Poznań), nagrodę Wielkopolskiego Towarzystwa Kulturalnego — Jan Grzesiński (Krotoszyn) nagrodę Polskiego Radia i Telewizji w Poznaniu — Jerzy Surdyk (Owińska).

Jury dokonało także globalnej oceny dorobku konkursowego, uznając go za cenne źródło wiedzy o życiu i pracy, drogach awansu społeczno-zawodowego polskiej klasy robotniczej. Uroczyste zakończenie konkursu i wręczenie nagród nastąpiło w dniu 9 września 1982 r. w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Aurelia Szafran

ROZSTRZYGNIĘCIE VI KONKURSU NA NAJLEPSZE PRACE MAGISTERSKIE
PRZYJĘTE NA WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI UAM
W ROKU AKADEMICKIM 1981/1982

Sąd Konkursowy, powołany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji UAM, w składzie: przewodniczący — prof, dr Zbigniew Janowicz, członkowie — prof, dr Witalis Ludwiczak, prof, dr Witold Maisel, prof, dr Feliks Siemieński, doc. dr habil. Anna Michalska oraz doc. dr habil. Hubert Kołdecki postanowił przyznać następujące nagrody i wyróżnienia.

Pierwszą nagrodę w wysokości 6 tys. zł ex aequo:

— mgr Ewelina Konieczna za pracę *Dowód z taśmy magnetofonowej w postępowaniu cywilnym*;

— mgr Waldemar Hedrych za pracę *Ordynacje rodowe w Polsce i ich likwidacja w okresie II Rzeczypospolitej*.

Drugą nagrodę w wysokości 4 tys. zł:

— mgr Żaneta Rybińska za pracę *Bezpośrednia działalność gospodarcza w Polsce zagranicznych osób prawnych i fizycznych*.

Trzecią nagrodę w wysokości 3 tys. zł ex aequo:

— mgr Urszula Zawada za pracę *Interwencja uboczna według kodeksu postępowania cywilnego*;

— mgr Andrzej Laskowski za pracę *Granice obrony koniecznej*.

Trzy wyróżnienia po 1.500 zł:

— mgr Marzena Olszewska za pracę *Odpowiedzialność zbrodniarzy hitlerowskich w prawie karnym RFN*;

— mgr Radzisław Nowak za pracę *Funkcje i efektywność odpowiedzialności majątkowej w obrocie uspołecznionym*;

— mgr Andrzej Waszkiewicz za pracę *Dagme iudex*.

G. O.